

bør ske i Form af en Retskjendelse, som kan undergives højere Rets Prøvelse. Det er muligt, at dette ogsaa er Forslagets Tanke, men den kunde da paaflæs udtrykt noget bestemtere.

Naar det endelig i samme Punktum siges, at hvis Sagsøgeren ikke efterkommer Rettens Paalæg om at lade foretage ny Forligsprøve, kan Sagen afvises som den, i hvilken behørig Forligsprøve ikke har fundet Sted, finder Udvalget, at det stemmer mindre godt med de almindelige Regler om Retsdekreters forpligtende Kræft, naar det saaledes stilles hen til Dommeren, om han vil hævde sit affagte Dekret eller vige for Sagsøgerens Bægning ved at opfylde det. Er Dommeren først kommen til den Overbevisning, at ny Forligsmægling bør foretages, og har han derom affagt et Dekret, bør dette efterkommes, og en Bægning derved fra Sagsøgerens Side skal medføre Afvisning, efter Omstændighederne enten af Sagen i sin Helhed eller af de Dele af Sagen, med Hensyn til hvilke Forligsmæglingen ifølge Kjendelsen er anset ufyldstgjørende (Endringsforslag Nr. 10).

Til § 9.

Naar det i denne Paragraf bestemmes, at Retten, naar ny Forligsprøve skal foretages, efter Omstændighederne kan paalægge Sagsøgeren at betale Modparten Kost og Læring for det tidligere Møde i Forligskommissionen, synes Meningens deraf at være, at Dommeren i samme Kjendelse, hvorved han anordner ny Forligsprøve, uden derom nedlagt Paastand af Indstævnte, kan tilkjende denne Kost og Læring. Det forekommer imidlertid Udvalget, at det ikke for dette Tilfælde er tilstrækkelig Jøie til at fravige den i den civile Processmaade gjældende almindelige Regel, at en Part ikke kan tilkjendes Noget, uden at han derpaa har gjort Paastand — det kan jo tænkes, at Indstævnte slet ikke ønsker at modtage nogen Kost og Læring —, og endvidere vil en saadan Tilkjendelse af Kost og Læring allerede paa dette Standpunkt af Sagen let træde hindrende i Veien for dens mindelige Afgjørelse under den ny Forligsprøve. Spørgsmaalet om Kost og Læring i det nævnte Tilfælde synes nærmest at have sin rette Plads i Dommen, i Forbindelse med Overveelsen af Spørgsmaalet om, hvorledes der i det Hele vil være at forholde med Hensyn til Processens Omkostninger, og skulde den ny Forligsprøve lede til et Forlig mellem Parterne, bør Alt mellem dem være afgjort, saa at der ikke ved Siden af Forliget af Indstævnte maa kunne reises Spørgsmaal om at erholde Kost og Læring (Endringsforslag Nr. 11).

Til § 10.

Alf Flertallet (Bonne, Neergaard og Drenthol): Ved en saa stærkt benyttet Institution som Forligsvæsenet maa det undertiden indtræffe, at der opstaar Meningsulighed mellem Parterne og Forligs-

kommissionen angaaende en Sags Antagelse eller Behandling, og om end Parterne i Reglen i saa Henseende rette sig efter Forligsmæglerens Anskuelse, haves dog Exempler paa, at en Part, i Overbevisning om Rigtigheden af sin Mening, har søgt at fremtvinge en Sags Antagelse til Mægling eller Behandling paa en vis Maade. Lovgivningen giver ingen almindelig Regel om, hvorledes han i saa Fald har at forholde sig, idet kun Plakaten af 30te Oktober 1798 giver Bestemmelse for det særlige Tilfælde, at en Part fører Anke over, at Forligskommissionen uden lovlig Marsfag har negtet at antage hans Mandatarius, og derom bestemmer, at Rørigheden først skal søge i Mindelighed at bilægge Tvisten, og dersom Sagens Afgjørelse ikke paa den Maade bevirkes, skal Parten indstævne Forligsmæglerne umiddelbart for Højesteret; men udenfor dette Tilfælde vil Parten kun kunne fremtvinge den forønskede Virksomhed fra Forligskommissionens Side gennem et Spøgsmaal i første Instants. Denne Ulempe foreslaas i § 10 hævet paa den Maade, at naar Forligskommissionen ubespøjet har negtet at udfærdige Indkaldelsen eller vægret sig ved at henvise Sagen til Rettergang, skal dette ikke være til Hindrer for, at Sagen indbringes for at paafjendes af Retten uden Forligsprøve.

Flertallet er ikke uden Betænkelighed ved dette Forslag, dels fordi det i og for sig turde være mindre principrigtigt, at en Sag undrages den lovbestaaende Forligsmægling, blot paa Grund af en maasse fuldstændig umotiveret Bægning fra Forligskommissionens Side og desuagtet maa komme til Rettens Paafjendelse, dels fordi det efter Paragrafen staar uklart, paa hvilken Maade Sagsøgeren for Retten skal dokumentere denne Bægning af Forligskommissionen, og hvorledes han i det Hele taget skal kunne tilveiebringe det i saa Henseende fornødne Bevis, da det jo ogsaa staar i Forligskommissionens Magt at undlade Udstedelsen af en Bevidnelse om, at den har negtet at antage Sagen til Mægling. Flertallet har derhos overveiet, om det overhovedet er Jøie til at bevare for Forligskommissionen den paaapegede Myndighed, som vel i enkelte Tilfælde har været udøvet, men som ikke har Hjemmel i Forordningen om Forligsvæsenet af 10de Juli 1795, cfr. navnlig sammes §§ 35 og 41, og om det ikke vilde være forstændigere og korrektere at overlade til Domstolenes Bedømmelse ethvert Spøgsmaal, saavel om Forligsmæglingens Nødvendighed som om, hvorvidt det for Forligskommissionen Passerede fyldstgjør Lovgivningens Bestemmelser om Forligsvæsenet. En saadan Opfattelse er delt af Administrationen i de enkelte Tilfælde, hvori Spøgsmaalet har været samme forelagt, og man skal i saa Henseende tillade sig at henlede Opmærksomheden paa Rancelli-Skrivelse af 2. Mai 1843, i hvilken udtales, at det ikke kan være Forligskommissionens Sag at undersøge, om Klageren har Hjemmel til at ud-